

ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนการสอน
รายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
แผนกวิชาการพิมพ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

นางอรชฎา ภาคสัญญาไชย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974 - 636 - 095 - 7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

OPINION OF STUDENTS AND INSTRUCTORS CONCERNING TEACHING AND LEARNING
OF DESIGN AND COMPOSITION COURSE AT THE CERTIFICATE LEVEL, PRINTING
DIVISION, RAJAMANKALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY, BANGKOK TECHNICAL CAMPUS.

Mrs Onchada Parksunchai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Art Education
Graduate School

Chulalongkorn University

Academic year 1996

ISBN 974 - 636 - 095 - 7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการเรียน
การสอน รายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ ระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาการพิมพ์ สถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

โดย

นางอรชฎา ภาคส์ญไชย

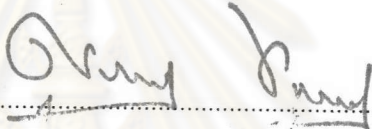
ภาควิชา

ศิลปศึกษา

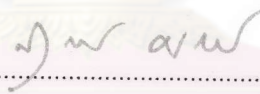
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุกข์พันธ์ ศรีบุรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อรชฎา ภาคสัตย์ไชย : ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาการพิมพ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกรุงเทพฯ (OPINION OF STUDENTS AND INSTRUCTORS CONCERNING TEACHING AND LEARNING OF DESIGN AND COMPOSITION COURSE AT THE CERTIFICATE LEVEL, PRINTING DIVISION, RAJAMANKALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY, BANGKOK TECHNICAL CAMPUS) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ, 197 หน้า. ISBN 974-636-095-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบในด้าน

1. จุดมุ่งหมายรายวิชาและเนื้อหาวิชา
2. การดำเนินการสอน
3. สื่อและอุปกรณ์การสอน
4. การประเมินผล
5. การนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสิ่งพิมพ์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาจำนวน 146 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 19 คน แผนกวิชาการพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการ แบบประเมินค่า และแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านจุดมุ่งหมายรายวิชาและเนื้อหาวิชา นักศึกษาเห็นด้วยมาก ว่าจุดมุ่งหมายรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สายช่างอุตสาหกรรม และอาจารย์ผู้สอนเห็นด้วยมากกว่า คำอธิบายรายวิชามีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายรายวิชา
2. การดำเนินการสอน นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน เห็นด้วยมาก ว่าผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรก่อนสอน
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน นักศึกษาเห็นด้วยมาก ว่าสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ใช้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ และอาจารย์ผู้สอนเห็นด้วยมากกว่า สื่อและอุปกรณ์การสอนที่ใช้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหาดีขึ้น
4. ด้านการประเมินผล นักศึกษา และอาจารย์ผู้สอนเห็นด้วยมาก ว่าผู้สอนควรแจ้งผลของการประเมินแก่ผู้เรียนทุกครั้ง
5. ด้านการนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสิ่งพิมพ์ นักศึกษาเห็นด้วยมาก ว่าสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ออกแบบต้นฉบับ (Art work) ได้ และอาจารย์ผู้สอนเห็นด้วยมาก ว่าผู้เรียนสามารถกำหนดสีให้เหมาะสมกับการพิมพ์ระบบต่าง ๆ ได้ และสามารถนำความรู้ของเนื้อหาวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C643835 : MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD : TEACHING/ LEARNING/ DESIGN / COMPOSITION/ RAJAMANKALA/
INSTITUTE / TECHNOLOGY

ONCHADA PARKSUNCHAI : OPINION OF STUDENTS AND INSTRUCTORS CONCERNING
TEACHING AND LEARNING OF DESIGN AND COMPOSITION COURSE AT THE
CERTIFICATE LEVEL, PRINTING DIVISION, RAJAMANKALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY,
BANGKOK TECHNICAL CAMPUS : THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROF.PIYACHARTI
SANGAROON 197 PP. ISBN 974-636-095-7

The purpose of the research was to study the opinions of students and instructors
concerning teaching and learning of design and composition course :

1. Objectives and contents
2. Teaching
3. Media and instruction materials
4. Evaluation
5. Application to printed materials design

The population of this research were 146 students and 19 instructors in Printing
Division, Rajamankala Institute of Technology, Bangkok Technical Campus. A questionnaire
consisting of checklists, rating scales and open-ended questions was used as a tool of the
research. Data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean and standard deviation.

The results of this research revealed that

1. Objectives and contents of subject; the students highly agreed that the course
objectives are accordant with the objectives of industrial vocational curriculum at the certificate
level, and the instructors highly agreed that the course description is consistently with its
objectives.
2. Teaching; the students and instructors highly agreed that the instructors should
study the curriculum before teaching.
3. Media and instructional materials; the students highly agreed that media and
instruction materials used were suitable for the contents of design and composition course, and
the instructors also highly agreed that media and instruction materials could help the students to
better understanding.
4. Evaluation ; the students and instructors highly agreed that the instructors should
inform the results of evaluation to the students every time.
5. Application to printed materials design; the students highly agreed that
knowledges as skills could be applied to art work design; and the instructor highly agreed that
students could select the proper color for any printing system, and they could also apply the
design and composition course contents to other related courses.

ภาควิชา..... ศิลปศึกษา

สาขาวิชา..... ศิลปศึกษา

ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิติ..... *Onw*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Wong*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ เพราะได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และควบคุมการวิจัย ได้ช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ อาจารย์ปานภพ วรดิถี, อาจารย์ ดร.วิชัย พยัคโส และอาจารย์สมศักดิ์ ประมวลพัฒน์ ที่ได้กรุณาสละเวลาในการตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามเป็นอย่างดี และขอขอบคุณอาจารย์นิษฐา กระจ่างจันทร์ และอาจารย์ไพบุลย์ กลมกล่อม ที่ได้กรุณาช่วยเหลือด้านตรวจแก้ต้นฉบับ และการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณแม่เฉลิมศรี พานิชยิ่ง และอาจารย์หุสย ภาคสัญญาไชย ที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนมาโดยตลอด

อรชฎา ภาคสัญญาไชย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
1.3 ขอบเขตในการวิจัย.....	13
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	13
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	14
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
2.1 การอาชีวศึกษา.....	16
2.2 หลักสูตรการอาชีวศึกษา.....	20
2.3 การสอนวิชาชีพ.....	28
2.4 การเรียนการสอนรายวิชา.....	41
2.5 เนื้อหาวิชา.....	53
2.6 การประเมินผล.....	58
2.7 การนำไปประยุกต์ใช้.....	66
2.8 ความหมายของการออกแบบและจัดองค์ประกอบกับงานออกแบบสิ่งพิมพ์.....	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.9	รายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบกับการเปลี่ยนแปลง ทางเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์..... 82
2.10	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 85
2.11	งานวิจัยในประเทศ 85
2.12	งานวิจัยต่างประเทศ 95
3.	วิธีดำเนินการวิจัย..... 103
3.1	การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น..... 104
3.2	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย..... 104
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 104
3.4	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 107
3.5	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 107
3.6	การเขียนรายงานการวิจัย..... 109
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 110
5.	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 133
5.1	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 133
5.2	วิธีดำเนินการวิจัย..... 133
5.3	อภิปรายผลการวิจัย..... 141
5.4	ข้อเสนอแนะ..... 147
5.5	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป..... 150

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
รายการอ้างอิง.....	151
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	1. จุดมุ่งหมายหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สายช่างอุตสาหกรรม
	2. ลักษณะรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ 166
ภาคผนวก ข	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม..... 168
ภาคผนวก ค	หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย 170
ภาคผนวก ง	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาความเที่ยง..... 175
ภาคผนวก จ	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 177
ประวัติผู้เขียน.....	194

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ	111
2. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	111
3. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ จำแนกตามระยะเวลาที่ทำการสอนในแผนกวิชาการพิมพ์	112
4. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ จำแนกตามรายวิชาที่มีประสบการณ์ในการสอน	112
5. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ จำแนกตามกิจกรรมที่เข้าร่วม เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านการเรียนการสอน รายวิชาการออกแบบงานพิมพ์	113
6. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ จำแนกตามจำนวนเวลาที่สอน ต่อสัปดาห์ภาคเวลาราชการ	113
7. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ จำแนกตามเวลาที่สอนต่อสัปดาห์ ภาคนอกเวลาราชการ	114
8. จำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ผ่านการเรียนรายวิชา การออกแบบและจัดองค์ประกอบ แผนกวิชาการพิมพ์ จำแนกตามเพศ	114
9. จำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ผ่านการเรียนรายวิชา การออกแบบและจัดองค์ประกอบ แผนกวิชาการพิมพ์ จำแนกตามอายุ	115
10. จำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ผ่านการเรียนรายวิชา การออกแบบและจัดองค์ประกอบ แผนกวิชาการพิมพ์ จำแนกตามระดับการศึกษา	115
11. จำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ผ่านการเรียนรายวิชา การออกแบบและจัดองค์ประกอบ แผนกวิชาการพิมพ์ จำแนกตามรอบที่เรียน	116

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12. จำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ผ่านการเรียนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ แผนกวิชาการพิมพ์ จำแนกตามระดับความรู้ และทักษะพื้นฐาน.....	117
13. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนต่อการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ ด้านจุดมุ่งหมายรายวิชาและเนื้อหาวิชา	118
14. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนต่อการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ ด้านการดำเนินการสอน.....	119
15. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนต่อการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน	120
16. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนต่อการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ ด้านการประเมินผล.....	121
17. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนต่อการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ ด้านการนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสิ่งพิมพ์	122
18. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนต่อการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ จำแนกตามรายด้าน.....	123
19. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ ด้านจุดมุ่งหมายรายวิชาและเนื้อหาวิชา	124
20. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ ด้านการดำเนินการสอน.....	125
21. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน	126
22. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบและจัดองค์ประกอบ ด้านการประเมินผล.....	127

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
23. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบ และจัดองค์ประกอบ ด้านการนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสิ่งพิมพ์.....	128
24. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนรายวิชาการออกแบบ และจัดองค์ประกอบ จำแนกตามรายด้าน.....	129
25. จำนวนร้อยละในแต่ละด้านของกลุ่มอาจารย์ผู้สอน (ทั้งหมด 19 คน).....	130
26. จำนวนร้อยละในแต่ละด้านของกลุ่มนักศึกษา (ทั้งหมด 146 คน).....	131

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย